

ชื่อการวิจัย	การเปรียบเทียบการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชน : โฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ออน และ บ้านผานกกก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัย	คมสัน วาฤทธิ์ ทิพย์วดี โพธิ์สีทิพย์พรรณ สุภาภรณ์ ศุภพลกิจ ภาควิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น
ระยะเวลาที่ทำวิจัย	ตุลาคม 2553 – มิถุนายน 2554
ผู้สนับสนุนการวิจัย	มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น
ปีการศึกษา	2553

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงศักยภาพในการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชน เปรียบเทียบระหว่างชุมชนบ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ออน และ ชุมชนบ้านผานกกก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความแตกต่างกันของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจ Homestay เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค อันจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป

วิธีการวิจัยเป็นแบบคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร รวมถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประกอบกับข้อมูลที่รวบรวมจากภาคสนามด้วยการตั้งคำถาม จดบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยผู้วิจัยเข้าไปสอบถามพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์กลุ่มโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ

- 1) บริบทและสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน สถานการณ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านเกี่ยวกับเรื่องราวโดยทั่วไปของหมู่บ้าน
- 2) การบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้าน โดยเน้นไปที่ธุรกิจโฮมสเตย์
- 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผลประโยชน์ รายได้ และการกระจายรายได้ของธุรกิจโฮมสเตย์

จากการวิจัยพบว่า 1) มีการจัดรูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการ โดยชุมชนอย่างเหมาะสมของทั้งสองชุมชน โดยชุมชนบ้านแม่กำปองจะมีความโดดเด่น และแบ่งกลุ่มภารกิจหรือคณะกรรมการอย่างชัดเจน มากกว่าบ้านผานกกก โดยผู้นำชุมชนจะมีส่วนในการให้ความรู้แก่ชุมชน การนำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชน การประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ การดำเนินงานด้านการตลาด การจัดรายการนำเที่ยว และการดูแลสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ในด้านต่างๆ 2) มีการบริหารจัดการด้านผลประโยชน์ รายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยชุมชนบ้านแม่กำปองสามารถดำเนินการได้ดีกว่าหมู่บ้านผานกกก ทั้งด้านการวิเคราะห์ที่มาของรายได้ การกำหนดราคาแต่ละกิจกรรมการท่องเที่ยว และราคาที่พักโฮมสเตย์อย่างชัดเจน และมีการเก็บรวบรวมสถิติผู้ใช้บริการ รวมถึงการทำบัญชีเพื่อความโปร่งใสในการบริหารงาน 3) การกระจายผลประโยชน์หรือรายได้จากการท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านแม่กำปองสามารถดำเนินการได้ดีกว่าหมู่บ้านผานกกก ซึ่งรายได้หรือผลประโยชน์ดังกล่าว สามารถกระจายไปทุกภาคส่วนของหมู่บ้าน รวมถึงนำไปใช้ในการเป็นทุนสวัสดิการ และเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน

จากการวิจัยพบว่า หมู่บ้านแม่กำปอง มีจุดแข็งในด้านผู้นำที่เข้มแข็ง คนในชุมชนมีความพร้อม รายได้จากการท่องเที่ยวที่ดี และมีการจัดสรรที่เหมาะสม และมีการนำเอารายได้มาพัฒนาชุมชน มีจุดอ่อนในด้านผู้นำมีอิทธิพลทางความคิดและกำหนดทิศทางชุมชน และการร่วมมือประสานงานของคนในชุมชน ส่วนหมู่บ้านผานกกก มีจุดแข็งในด้านวิถีชีวิต และภูมิปัญญาของชาวเขาเผ่า มีจุดอ่อนในด้านความร่วมมือประสานงานของชุมชน หมู่บ้านแม่กำปอง มีโอกาสในด้านแหล่งท่องเที่ยวภายนอกชุมชน และอุปสรรคในด้านการแข่งขันของธุรกิจเอกชนจากภายนอกชุมชน ส่วนหมู่บ้านผานกกก มีโอกาสในด้านแหล่งท่องเที่ยวภายนอกชุมชน และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และอุปสรรคในด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ

Research Title: A Comparison of Community - Based Tourism Management : Homestay Business Between Baan Mae Kompong, Mea On* and Baan Pha Nok Kok, Mae Rim*, Chiang Mai Province

Name: Komson Waritt
 Tipwadee phosittiphan
 Supaporn Supapornlakit
 Tourism Management Department
 Faculty of Business Management
 The Far Eastern University

Duration: October 2010 – June 2011

Research Grant: The Far Eastern University

Academic Year: 2010

Abstract

The objective is to study the potential of community Based Tourism by comparative analysis between two different communities; Baan Mae Kampong, Mae On and Baan Pha Nok Kok, Mae Rim, Chiangmai. By fowsing on the management of home stay business as its strengths, weaknesses, opportunities and threats which will brings the sustained success.

The methodology of this research is qualitative study. The resources of study represented are from related documents, theories, concepted and related researchs. The research tools is an In – depth interviewing on the focus group. In addition, there was Unstructured Observation and a survey of tourism resources by keeping records. There

are 3 issues of this studying 1) the physical context, the conditions and the tourism situations of villages and communities 2) the management of community – based tourism activities, emphasis on home stay accommodation business. 3) the analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats associated with the management of income, interest financial and the income distribution to the community.

The research findings are as follows : 1) Baan Mae Kampong have a higher potential for the conformation and structure of home stay accommodation management than Baan Pha Nok Kok. Mostly in the community leader, the community educated, all community participation in decision making, the operation for tourism activities and home stay accommodation, the evaluation on the result, marketing operation, travel routing and itinerrarg and particularly on home stay operator supervising. 2) Mae Kampong have a higher potential in the management of revenues and benefits which from all parts of community based tourism than Pha Nok Kok. In terms of the revenue diagnosis, emphatically pricing on all tourism activities and home stay accommodation, statistics collection of tourists with financial and accounting management to ensure of the transperacy. 3) Baan Mae Kampong have a higher potential in income distribution to all parts of community than Pha Nok Kok. The benefits are used to support the community welfare and village development.

Baan Mae Kampong have a strength in treams of the community leader, an appropriation of income and the benefits distribution for the community welfare and development. More influence of the leader in the community suggestive ideas may be a weakness of Mae Kampong. The strength of Baan Pha Nok Kok represents on their hilltribe way of life and wisdoms, but may be a weakness on the leader and the co – operation of local people potentials.